

Розробники програми	<p>Горачук Вікторія Валентинівна, доктор медичних наук 14.02.03 – соціальна медицина, професор, заступник директора з освітньо-наукової роботи, головний науковий співробітник наукового відділу організації медичної допомоги (голова групи розробників).</p> <p>Кондратюк Наталія Юріївна, кандидат медичних наук 14.02.03 – соціальна медицина, доцент, завідувач наукового відділу організації медичної допомоги</p> <p>Пилипенко Наталя Георгіївна, кандидат психологічних наук 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія. Науковий співробітник (психологія) наукового відділу організації медичної допомоги.</p>
----------------------------	---

Анотація курсу: На тлі нашого воєнного сьогодення, яке зумовлює кризовий характер сучасного українського суспільства, спостерігаються стрімкі зміни та глобальні трансформації, які глибоко переживаються на особистісному рівні кожним громадянином.

Попри те, що психологічна допомога займає дуже важливе місце та відіграє значущу роль у функціонуванні сучасного українського суспільства, рівень психічного здоров'я суттєво страждає під тиском нестабільного та непрогнозованого сьогодення.

Швидке зростання числа психотравмуючих подій в Україні посилюють актуальність підготовки достатньої кількості фахівців з психологічної допомоги та збільшення способів психологічної просвіти для надання населенню дієвих методів психологічної самопомоги для підтримки психічного здоров'я. Сучасна особистість гостро потребує психологічної підтримки та допомоги, оскільки стрімко погіршується загальний емоційний стан суспільства, підвищується напруженість, конфліктність, пригніченість, втрата почуття стабільності, загострення психічних розладів тощо, що суттєво знижує загальний рівень психічного здоров'я суспільства.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Психічне здоров'я особистості в кризовому суспільстві» є оволодіння необхідними знаннями з опанування методів оцінки рівня та характеристик психічного здоров'я населення та набуття знань і практичних вмінь та навичок щодо застосування принципів, методів та технік профілактики та підтримання психічного здоров'я населення.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Вид заняття / підсумкового контролю	Кількість годин
120 годин / 4 кредити ECTS	
Лекції	6
Практичні заняття	24
Самостійна робота	90
Заключна атестація (дифзалік)	

Політика навчальної дисципліни

Політика щодо дотримання норм етики та деонтології, а також принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти:

- дотримання принципів толерантності, доброзичливості та виваженості у спілкуванні зі здобувачами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;

- дотримання позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології у навчальних ситуаціях;

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та відпрацювання пропущених занять здобувачами вищої освіти:

- присутність здобувачів на всіх лекційній та практичних заняттях, а також, підсумковому контролі є обов'язковим (окрім випадків з поважних причин).

- відпрацювання пропущених здобувачами занять відбувається згідно з графіком відпрацювання, а також консультацій викладачів.

До програмних компетентностей за освітньо-професійною програмою спеціальності «Громадське здоров'я», формування яких забезпечуються при навчанні дисципліни «Економіка громадського здоров'я та медичне страхування» належать:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або дійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- здатність спілкуватися іноземною мовою.
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- здатність працювати в міжнародному контексті.
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

- здатність визначати поняття психічного, психологічного та ментального здоров'я,
- здатність оцінювати рівень емоційного вигорання та емоційного виснаження.

- здатність оцінювати рівень психологічної резильєнтності та розробляти способи її підвищення.
- здатність діагностувати постртравматичний розлад
- здатність визначати психологічний зміст поняття кризового суспільства та його характеристики
- здатність визначати чинники психологічного впливу суспільних кризових явищ на особистість
- здатність прогнозувати та виміряти психічні наслідки суспільних криз для особистості
- здатність аналізувати динаміку психічних станів особистості в умовах кризового суспільства
- здатність оцінювати рівень психологічних переживань особистістю суспільних кризових явищ
- здатність розробляти методи підвищення психологічної стійкості людини у кризовому суспільстві
- здатність прогнозувати рівень збереження ментального здоров'я лікарів в умовах воєнного стану
- здатність прогнозувати рівень психологічної готовності до життя у післявоєнному суспільстві
- здатність аналізувати сучасні підходи та методи психологічної допомоги в умовах суспільних криз.
- здатність розробляти комплексні психологічні програми підтримання психічного здоров'я населення в кризовому суспільстві.
- здатність аналізувати стратегії підтримки психічного здоров'я різних вікових категорій населення в кризовому суспільстві.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Психічне здоров'я людини у кризовому суспільстві» здобувачі вищої освіти:

в рамках компетенції «Знання» повинні знати:

- сутність понять психічного, психологічного та ментального здоров'я, емоційне вигоряння, психологічна резильєнтність та способи її підвищення.
- характеристики посттравматичного розладу та посттравматичного зростання.
- сутність поняття кризового суспільства та його характеристики
- характеристики психологічного впливу суспільних кризових явищ на особистість та суспільство
- особливості психічних станів особистості в умовах кризового суспільства
- сучасні підходи та методи психологічної допомоги в умовах суспільних криз.
- цілі та завдання надання психологічної допомоги в умовах кризового суспільства.
- напрями та форми психологічної допомоги особистості, яка перебуває в умовах кризового суспільства та переживає психологічні наслідки травматизації.

– особливості комплексних психологічних програм підтримання психічного здоров'я населення в кризовому суспільстві.

– загальні принципи підтримки психічного здоров'я різних вікових категорій населення в кризовому суспільстві.

в рамках компетенції «Уміння» повинні вміти:

– розробляти заходи щодо формування системи комплексних психологічних програм підтримання психічного здоров'я населення в кризовому суспільстві.

– розробляти й пропонувати науково обґрунтовані заходи щодо підтримки психічного здоров'я різних вікових категорій населення в кризовому суспільстві.

– демонструвати вміння обробки та аналізу отриманої соціальної, статистичної інформації;

– застосовувати понятійно-термінологічний апарат дисципліни «Психічне здоров'я людини в кризовому суспільстві»;

– обґрунтовувати та забезпечувати реалізацію напрямів та форм психологічної допомоги особистості, яка перебуває в умовах кризового суспільства та переживає психологічні наслідки травматизації.

в рамках компетенції «Комунікація» повинні:

– організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті в розрізі аспектів збереження психічного здоров'я населення ;

– спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами в межах понятійного апарату курсу «Психічне здоров'я людини в кризовому суспільстві»;

– демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач громадського здоров'я, зокрема, пов'язаних зі збереженням психічного здоров'я.

в рамках компетенції «Автономність і відповідальність» повинні:

– уживати заходи із упровадження сучасних форм і методів підтримання та збереження психічного здоров'я людини в кризовому суспільстві;

– застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності застосування підходів до збереження психічного здоров'я людини в кризовому суспільстві.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити):

– пререквізити: основи громадського здоров'я; основи економічних знань; економіка громадського здоров'я; промоція здоров'я, соціально-економічні детермінанти здоров'я, соціологія;

– кореквізити: політика та етика в громадському здоров'ї, міжсекторальні стратегії, системи охорони здоров'я, право в громадському здоров'ї, здоров'я і благополуччя населення.

– постреквізити: успішне засвоєння інших навчальних дисциплін освітньо-професійної програми, зокрема розробка і управління проектами (аналітичні моделі прийняття рішень), а також опанування відповідних компетентностей та досягнення програмних результатів навчання, формуючи у здобувачів цілісне уявлення про управління людським потенціалом, менеджмент та лідерство в громадському здоров'ї.

Програмні результати навчання:

Оцінювати основні демографічні та епідеміологічні показники, значення і тенденції зміни основних детермінант, що чинять вплив на здоров'я у розрізі різних груп населення в Україні, Європейському регіоні та світі, застосовувати основні поняття та концепції епідеміології та статистики при плануванні, проведенні та інтерпретації результатів досліджень.

Визначати пріоритети та оцінювати потреби сфери громадського здоров'я, пропонувати науково обґрунтовані заходи та розробляти відповідні висновки та стратегії, які спрямовані на покращення галузі охорони здоров'я.

Організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу.

Формулювати висновки, розробляти прогнози та проводити аналіз впливу детермінант на здоров'я населення (соціальні, економічні, індивідуальні, навколишнього середовища), визначати потреби різних груп населення щодо здоров'я, базуючись на інформації отриманій із систем епідеміологічного нагляду.

Визначати та застосовувати доцільні заходи і методи попередження і контролю фізичних, хімічних, біологічних, радіаційних та ядерних загроз для здоров'я і безпеки населення.

Оцінювати ризики та планувати відповідні дії у випадках надзвичайних ситуацій в сфері громадського здоров'я.

Ідентифікувати, аналізувати ризики, пов'язані з впливом на здоров'я населення детермінант навколишнього середовища (фізичних, радіаційних, хімічних, біологічних та виробничих) та організовувати відповідні заходи, спрямовані на захист здоров'я населення.

Оцінювати вплив соціальних детермінант та основних індивідуальних детермінант здоров'я, розробляти відповідні заходи з метою збереження та зміцнення здоров'я населення.

Розробляти заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань та сприяти їх реалізації на практиці.

Розробляти та впроваджувати стратегії, політики та окремі заходи у сфері промоції здоров'я, здійснювати ефективну комунікацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації.

Розробляти та впроваджувати системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, профілактичних та діагностичних або скринінгових програм та політик в громадському здоров'ї.

Здійснювати аналіз ефективності розроблених процедур, інтервенцій, стратегій та політик в сфері громадського здоров'я.

Розробляти та впроваджувати, засновані на доказах стратегії, політики та інтервенції громадського здоров'я із залученням зацікавлених сторін на основі міжсекторального підходу.

Розширювати розуміння засад сфери громадського здоров'я у закладах освіти різного рівня та реалізовувати заходи спрямовані на розвиток кадрового потенціалу.

Здійснювати наставництво та сприяти безперервному професійному розвитку фахівців з громадського здоров'я.

Виконувати управлінські функції та організовувати надання якісних послуг у сфері громадського здоров'я.

Здійснювати адвокацію, комунікацію та соціальну мобілізацію у сфері громадського здоров'я, підтримувати лідерство та залучати і посилювати спільноти з метою збереження і зміцнення здоров'я населення.

Критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у сфері громадського здоров'я, аналізувати інформацію, здійснювати дослідження, формулювати за його результатами висновки та рекомендації щодо їх впровадження.

Визначати та аргументувати перспективні напрями власної наукової роботи.

Презентувати результати власних досліджень у формі доповідей, презентацій та наукових публікацій державною та англійською мовами.

Структура навчальної дисципліни

№ пп	Назва модулів	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Разом
1	2	3	4	5	6	7
1	Поняття психічного, психологічного та ментального здоров'я.	2				2
2	Емоційне вигорання та емоційне виснаження.		2		2	4
3	Поняття психологічної резильєнтності та способи її підвищення.				2	2
4	Посттравматичний розлад та посттравматичне зростання в кризовому суспільстві.				2	2
5	Синдром «відкладеного життя» в кризовому суспільстві.	2			4	6
6	Проблема суспільних криз та кризового суспільства, визначення психологічного змісту.		2		2	4
7	Поняття кризового суспільства та його характеристики			2		2
8	Суспільна криза: психологічний погляд.				2	2
9	Особистість в умовах кризового суспільства				2	2
10	Психологічний вплив суспільних кризових явищ на особистість та суспільство				2	2
11	Психологічні передумови появи негативних психічних наслідків суспільних криз.		2			2
12	Психічні наслідки суспільних криз для суспільства та особистості.				2	2
13	Механізми появи психічних наслідків суспільних криз			2	2	4
14	Особливості та динаміка психічних станів особистості в умовах кризового суспільства			2	2	4
15	Психологічні переживання особистістю суспільних кризових явищ та особливості подолання їх наслідків.			2	2	4

№ пп	Назва модулів	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Разом
1	2	3	4	5	6	7
16	Збереження та розвиток психологічної стійкості людини у кризовому суспільстві			2	2	4
17	Збереження ментального здоров'я лікарів в умовах воєнного стану			2		2
18	Психологічна готовність до життя у післявоєнному суспільстві		2		2	4
19	Роль освіти у збереженні психічного здоров'я особистості під час суспільних криз.		2		2	4
20	Психічне здоров'я як невід'ємний елемент соціальної зрілості особистості				2	2
21	Місце психологічної допомоги у кризовому суспільстві				4	4
22	Методологічні засади попередження і подолання негативних психічних наслідків суспільних криз для особистості.				2	2
23	Психологічна просвіта в контексті проблеми попередження посттравматичних стресових станів в кризовому суспільстві				2	2
24	Сучасні підходи та методи психологічної допомоги в умовах суспільних криз.				4	4
25	Цілі, завдання та особливості надання психологічної допомоги в умовах кризового суспільства.		2		2	4
26	Напрями та форми психологічної допомоги особистості, яка перебуває в умовах кризового суспільства та переживає психологічні наслідки травматизації.				2	2
27	Критерії ефективності психологічної допомоги з подолання негативних наслідків суспільної кризи.				4	4

№ пп	Назва модулів	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Разом
1	2	3	4	5	6	7
28	Особливості психологічного консультування як форми психологічної допомоги в умовах кризового суспільства.				2	2
29	Особливості телефонної психологічної допомоги населенню в кризовому суспільстві.	2			2	4
30	Психологічна підтримка фахівців, що задіяні в наданні психологічної допомоги населенню в кризовому суспільстві				2	2
31	Техніки когнітивно-поведінкової терапії для саморегуляції емоційного стану в кризовому суспільстві.				4	4
32	Техніки арт-терапії для саморегуляції емоційного стану в кризовому суспільстві.				2	2
33	Техніки арт-коучингу для саморегуляції емоційного стану в кризовому суспільстві.				4	4
34	Ефективність психологічного консультування як форми психологічної допомоги в умовах суспільних криз.				2	2
35	Особливості комплексних психологічних програм підтримання психічного здоров'я населення в кризовому суспільстві.				4	4
36	Загальні принципи підтримки психічного здоров'я різних вікових категорій населення в кризовому суспільстві.				4	4
37	Специфіка та методи групової психологічної підтримки особистості, що переживає травматичний досвід в кризовому суспільстві.				4	4
38	Форми та напрямки підготовки фахівців з психологічної допомоги в кризовому суспільстві.				2	2
39	Роль психологічних служб попередження та подолання психологічних наслідків суспільних криз				2	2

№ пп	Назва модулів	Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Разом
1	2	3	4	5	6	7
	Дифзалік				2	2
ВСЬОГО		6	12	12	90	120

Види навчальних занять: лекція, семінарське та практичне заняття, консультація.

Методи навчання: словесний, наочний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, дослідницький, інтерактивні. Будуть використані мультимедійні та лекції-бесіди, дискусії, доповіді здобувачів, моделювання проблемних ситуацій, вирішення ситуаційних та практичних завдань, індивідуальні творчі пошукові та аналітичні роботи, самостійна робота здобувачів вищої освіти з інформаційними джерелами.

Методи контролю: усний, письмовий, практичний, тестовий.

Форми підсумкового контролю: дифзалік.

Засоби діагностики успішності навчання: ситуаційні, типові завдання, тести, індивідуальні завдання, презентації, завдання та питання для поточного та підсумкового контролю.

Мова навчання: українська.

Перелік питань до кінцевого контролю

1. Поняття психічного, психологічного та ментального здоров'я.
2. Поняття психологічної резильєнтності .
3. Посттравматичний розлад та посттравматичне зростання в кризовому суспільстві.
4. Синдром «відкладеного життя» в кризовому суспільстві.
5. Поняття кризового суспільства та його характеристики
6. Особистість в умовах кризового суспільства. Психологічні переживання.
7. Психічні наслідки суспільних криз для суспільства та особистості.
8. Особливості та динаміка психічних станів особистості в умовах кризового суспільства
9. Збереження ментального здоров'я лікарів в умовах воєнного стану
10. Роль освіти у збереженні психічного здоров'я особистості під час суспільних криз.
11. Місце психологічної допомоги у кризовому суспільстві
12. Психологічна просвіта в контексті проблеми попередження посттравматичних стресових станів в кризовому суспільстві
13. Сучасні підходи та методи психологічної допомоги в умовах суспільних криз.
14. Цілі, завдання та особливості надання психологічної допомоги в умовах кризового суспільства.
15. Напрями та форми психологічної допомоги особистості, яка перебуває в умовах кризового суспільства та переживає психологічні наслідки травматизації.
16. Критерії ефективності психологічної допомоги з подолання негативних наслідків суспільної кризи.
17. Особливості телефонної психологічної допомоги населенню в кризовому суспільстві.
18. Техніки когнітивно-поведінкової терапії для саморегуляції емоційного стану в кризовому суспільстві.

19. Техніки арт-терапії для саморегуляції емоційного стану в кризовому суспільстві.
20. Особливості комплексних психологічних програм підтримання психічного здоров'я населення в кризовому суспільстві.
21. Загальні принципи підтримки психічного здоров'я різних вікових категорій населення в кризовому суспільстві.

Оцінювання

Форми та методи контролю

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми, під час індивідуальної роботи викладача зі здобувачем.

До підсумкового контрольного заняття (дифзаліку) допускаються здобувачі, які відвідали усі аудиторні заняття та набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (70 балів).

Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали для дисципліни

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
4,97-5	120	3,97-4,0	95
4,93-4,96	119	3,93-3,96	94
4,89-4,92	118	3,89-3,92	93
4,85-4,88	117	3,85-3,88	92
4,81-4,84	116	3,81-3,84	91
4,77-4,8	115	3,77-3,80	90
4,73-4,76	114	3,73-3,76	89
4,69-4,72	113	3,69-3,72	88
4,65-4,68	112	3,65-3,68	87
4,61-4,64	111	3,61-3,64	86
4,57-4,6	110	3,57-3,60	85
4,53-4,56	109	3,53-3,56	84
4,49-4,52	108	3,49-3,52	83
4,45-4,48	107	3,45-3,48	82
4,41-4,44	106	3,41-3,44	81
4,37-4,4	105	3,37-3,40	80
4,33-4,36	104	3,33-3,36	79
4,29-4,32	103	3,29-3,32	78
4,25-4,28	102	3,25-3,28	77
4,21-4,24	101	3,21-3,24	76
4,17-4,20	100	3,17-3,20	75
4,13-4,16	99	3,13-3,16	74
4,09-4,12	98	3,09-3,12	73
4,05-4,08	97	3,05-3,08	72
4,01-4,04	96	3,01-3,04	71
		3,0	70

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач при складанні підсумкового контролю (дифзаліку), становить 80. Підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо аспірант набрав не менше 50 балів.

Оцінка за дисципліну визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність та балу за підсумковий контроль і відображається за 200-бальною шкалою. Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант – 200 балів (100%), мінімальна – 120 балів.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4.23	169	3.45-3.46	138
4.97-4.99	199	4.19-4.21	168	3.42-3.44	137
4.95-4.96	198	4.17-4.18	167	3.4-3.41	136
4.92-4.94	197	4.14-4.16	166	3.37-3.39	135
4.9-4.91	196	4.12-4.13	165	3.35-3.36	134
4.87-4.89	195	4.09-4.11	164	3.32-3.34	133
4.85-4.86	194	4.07-4.08	163	3.3-3.31	132
4.82-4.84	193	4.04-4.06	162	3.27-3.29	131
4.8-4.81	192	4.02-4.03	161	3.25-3.26	130
4.77-4.79	191	3.99-4.01	160	3.22-3.24	129
4.75-4.76	190	3.97-3.98	159	3.2-3.21	128
4.72-4.74	189	3.94-3.96	158	3.17-3.19	127
4.7-4.71	188	3.92-3.93	157	3.15-3.16	126
4.67-4.69	187	3.89-3.91	156	3.12-3.14	125
4.65-4.66	186	3.87-3.88	155	3.1-3.11	124
4.62-4.64	185	3.84-3.86	154	3.07-3.09	123
4.6-4.61	184	3.82-3.83	153	3.05-3.06	122
4.57-4.59	183	3.79-3.81	152	3.02-3.04	121
4.54-4.56	182	3.77-3.78	151	3-3,01	120
4.52-4.53	181	3.74-3.76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4.51	180	3.72-3.73	149		
4.47-4.49	179	3.7-3.71	148		
4.45-4.46	178	3.67-3.69	147		
4.42-4.44	177	3.65-3.66	146		
4.4-4.41	176	3.62-3.64	145		
4.37-4.39	175	3.6-3.61	144		
4.35-4.36	174	3.57-3.59	143		
4.32-4.34	173	3.55-3.56	142		
4.3-4.31	172	3.52-3.54	141		
4.27-4.29	171	3.5-3.51	140		
4.24-4.26	170	3.47-3.49	139		

Бали з дисципліни конвертуються у традиційну п'ятибальну шкалу за абсолютними критеріями, як наведено у таблиці «Шкала оцінювання навчальної дисципліни».

Таблиця. Шкала оцінювання навчальної дисципліни

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 120 до 149 балів	«3»
119 балів і нижче	«2» – незадовільно

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання визначаються за національною шкалою – «5», «4», «3», «2» та шкалою ECTS – A, B, C, D, E, FX, F.

Таблиця. Уніфіковані критерії оцінювання навчальних досягнень, знань та вмінь (відповідь на навчальній практиці)

5 (відмінно)	A	Виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпано точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності
4,5 (дуже добре)	B	Здобувач має ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці, але може допустити деякі неточності, окремі помилки в формулюванні відповідей
4 (добре)	C	Виставляється за умови, коли здобувач знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематизовано, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках
3,5 (більш ніж задовільно)	D	Виставляється здобувачеві на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно
3 (задовільно)	E	Здобувач має прогалини в знаннях з теми. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні
2 (незадовільно)	FX	Здобувач має фрагментарні знання з теми. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал
1 (незадовільно)	F	Здобувач повністю не знає програмного матеріалу, відмовляється відповідати

Таблиця. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою модульного контролю
180 - 200	A	відмінно
165 - 179	B	добре
150 - 164	C	
135 - 149	D	
120 - 134	E	задовільно
70 - 119	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 69	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення

Ауд. № 11, Центр підвищення кваліфікації «Інститут післядипломної освіти»; вул. Верхня, 5; 3 поверх.

Матеріально-технічне забезпечення: мультимедійний проектор, комп'ютер (стаціонарний чи ноутбук), платформа для відеозв'язку ZOOM, вільний доступ до мережі Internet.

Інформаційний ресурс: навчально-методична література, електронні ресурси.

Система управління навчанням «MOODLE».

Оригінали програмного забезпечення: текстові процесори (Microsoft Word, Блокнот); табличні процесори (Microsoft Excel); системи ілюстративної ділової графіки та видавничі системи (Adobe Acrobat); системи управління базами даних (Microsoft Access); програми створення презентацій (Microsoft Power Point).

Інші матеріальні, нематеріальні ресурси, що знаходяться у користуванні для провадження освітньої діяльності

Рекомендована література

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Карамушка Л. М. Психічне здоров'я особистості під час війни: як його зберегти та підтримати: Метод. рекомендації. Київ: Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України, 2022. 52 с.
2. Карамушка Л. Психічне здоров'я: сутність, основні детермінанти, стратегії та програми забезпечення. Psychological Journal. 2021. № 7(5). С. 26–37. DOI: <https://doi.org/10.31108/1.2.7.5.3>
3. Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (23 жовтня 2020 року) / уклад. З. Р. Кісіль. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 256 с.

4. Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві : збірник матеріалів VII Всеукраїнської науковопрактичної конференції (28 жовтня 2022 року) /уклад. В. С. Бліхар. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 412 с.
5. Пляка Л. В. Психологічне здоров'я як психологічна проблема. Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. За заг. ред. С. Д. Максименка.К. : ГНОЗІС, 2011. Том XIII. Ч. 2. С. 315 – 322.
6. Шаронова І. В. Психічне здоров'я особистості як предмет психологічного дослідження. Проблеми сучасної психології. Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. 2013. Випуск 20. URL: <http://problemps.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/58/2017/05/20-68.pdf>

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науковопрактичної конференції (18 жовтня 2019 року) / уклад. З. Р. Кісіль. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 312 с.
2. Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві : збірник матеріалів VI Всеукраїнської науковопрактичної конференції (22 жовтня 2021 року) / уклад. В. С. Бліхар. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 348 с.
3. Бояршинова К., Белінська М., Калениченко К., Лаптева Г., Марценковська Г., Парфенюк Т. Методичні рекомендації зі зміцнення резильєнтності. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2022. 30 с.
4. Кокурн О.М. Основи психологічних знань про психічні розлади для військового психолога, 2018 (у співавт.).URL: <http://lib.iitta.gov.ua/710955/>
5. Кокурн О.М. Практикум з формування стресостійкості військовослужбовців до раптових змін бойової обстановки, 2020 (у співавт.). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/722874/>
6. Марковська М. Стрес і психологічна травма. Що з нами відбувається зараз. Нова українська школа. Смарт освіта. 7 квітня 2022 р. <https://nus.org.ua/articles/stres-i-psyhologichna-travma-shho-z-namy-vidbuvayetsyazaraz/>.

ІНТЕРНЕТ – РЕСУРСИ

1. Арефнія С. Підтримка психологічного здоров'я під час війни в психологічних групах. Серія вебінарів «Психологічна підтримка особистості в умовах війни» (Україна-Польща). Вебінар № 2. «Як зберегти й підтримати психічне здоров'я в умовах війни?». 13 квітня 2022 р. YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=cTeahzn1J04>.
2. Бібліотека психологічної і соціальної допомоги. URL: http://ecopsy.com.ua/index.php/publikatsii/bibliotekadopomohy?fbclid=IwAR1kT9t0yzykBOrUm6qcQ1sUGNW7enMBDc9mmP6-ishvVgSuWB9eB_dQRl8.

3. Вознюк А.В. Психологічна допомога суб'єктам освітнього процесу в умовах війни: досвід роботи Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. Серія вебінарів «Психологічна підтримка особистості в умовах війни» (Україна-Польща). Вебінар № 4. Технології психологічної підтримки в умовах війни. 27 квітня 2022 р. YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=qVdEBEFxSK4>
4. Карамушка Л.М. Памятка для вимушених переселенців. 18 березня 2022 р. URL: <http://psychology-naes-ua.institute/read/2602/>
5. Психічне здоров'я. URL: <http://www.who.int/ru/news-room/factsheets/detail/mental-health-strengthening-our-response>
6. Романчук О. Як допомогти дитині пройти крізь виклики війни: Вебінар (Україна). URL: <https://youtu.be/3cfLsWf3nAY>
7. Фромма Дж. Як травма проявляється в сім'ях, організаціях і суспільстві; лекція (США). URL: ч.1. – <https://youtu.be/vqJjtoY-Ids> URL: ч.2. – <https://youtu.be/re9Qdw5sX9g>